

Zmeny od 1.7.2018.

Odvodová výnimka z dohôd pre dôchodcov.

Od 1.7.2018 sa budú na dohody u dôchodcov uplatňovať obdobné pravidlá ako na dohody o brigádnickej práci študentov. Čiže dôchodcovia pracujúci na dohodu si budú môcť určiť dohodu, na ktorú si uplatnia výnimku z platenia dôchodkového poistenia (starobné, invalidné poistenie a platenie príspevku do rezervného fondu solidarity). Výnimka spočíva v tom, že z určenej dohody sa neplatí poistné na dôchodkové poistenie, ak vymeriavací základ v mesiaci nepresiahne 200 €. Ak vymeriavací základ (u dohôd s nepravidelným príjmom priemerný príjem) z dohody, na ktorú si uplatnili výnimku, presiahne v niektorom mesiaci 200 €, dôchodkové poistenie sa platí iba zo sumy nad túto hranicu. Výnimka sa nevzťahuje na ÚP a GP, do VZ pre ÚP a GP vstupuje vždy celý príjem z dohody. Ak si dôchodca výnimku neuplatní, do SP sa platí poistné z plného vymeriavacieho základu na starobné, prípadne invalidné poistenie, úrazové a garančné poistenie a príspevok do rezervného fondu solidarity.

Možnosť uplatniť si výnimku na dohody sa vzťahuje na poberateľov :

- starobného dôchodku,
- predčasného starobného dôchodku,
- invalidného dôchodku,
- výsluhového dôchodku v dôchodkovom veku,
- invalidného výsluhového dôchodku

Výnimku z platenia dôchodkového poistenia si môže dôchodca v jednom mesiaci uplatniť len na jednu dohodu. Výnimku si uplatní tak, že písomne informuje zamestnávateľa o uplatnení výnimky (uplatnenie práva podľa §227a ods.1 zákona o sociálnom poistení), zároveň predloží čestné vyhlásenie, že si toto právo neuplatňuje u iného zamestnávateľa v tom istom kalendárnom mesiaci. Ak si toto právo uplatní najneskôr v deň vzniku právneho vzťahu, uplatní ho zamestnávateľ od začiatku právneho vzťahu, inak ho uplatní od nasledujúceho mesiaca

Ak si dôchodca na dohodu chce prestať uplatňovať výnimku, musí písomne informovať zamestnávateľa o tom, že si u neho nebude ďalej uplatňovať právo podľa §227a ods.1 zákona o SP. Účinky tohto oznámenia nastanú od prvého dňa mesiaca, ktorý nasleduje po oznámení. Ak dohoda trvá pred 1.7.2018 a trvá aj po 1.7.2018, ak si chce dôchodca na túto dohodu uplatniť výnimku už od 1.7.2018, musí to oznámiť písomne zamestnávateľovi **najneskôr 30.6.2018**. Ak dôchodca oznámi uplatňovanie výnimky na trvajúcu dohodu až 1.7.2018, zamestnávateľ uplatní výnimku až od 1.8.2018.

Ak si dôchodca uplatnil výnimku z platenia dôchodkového poistenia v jednom mesiaci u dvoch zamestnávateľov, platná je tá výnimka, ktorú oznámil ako prvú, a to z toho dôvodu, že čestné vyhlásenie, ktoré je nutnou súčasťou oznámenia o uplatňovaní výnimky je u druhého zamestnávateľa v poradí nepravdivé.

Výnimku si môže uplatniť len tá osoba, ktorej bol príslušný druh dôchodku **priznaný právoplatným rozhodnutím**. Kým dohodár nemá priznaný príslušný druh dôchodku, nepovažuje sa na tento účel za poberateľa dôchodku a nemôže si výnimku uplatniť. **Keďže výnimka sa nedá uplatniť spätne**, nie je možné uplatniť výnimku po priznaní dôchodku spätne od vzniku nároku na dôchodok.

Predčasní starobní dôchodcovia.

Od 1.7.2018 sa aj dohody poberateľov predčasných starobných dôchodkov (PSD) **posudzujú pre SP ako dohody dôchodcov, čiže z dohody predčasného starobného dôchodku sa neplatí nemocenské poistenie a poistenie v nezamestnanosti.** Od 15.6.2018 je účinná novela č. 156/2018 Z.z. zákona o zdravotnom poistení, ktorá hovorí, že poberateľ PSD, ak pracuje na dohodu, nie je považovaný za zamestnanca na účely zdravotného poistenia. Takýto dohodár je ale povinný oznámiť zamestnávateľovi, keď PSD prestane poberať -do 8 dní. To znamená, že ak predčasný starobný dôchodca prestane poberať PSD, začne platiť aj z dohody zdravotné poistenie.

Výnimku z platenia dôchodkového poistenia na dohodu si môže uplatniť predčasný starobný dôchodca až keď má právoplatné rozhodnutie o priznaní predčasného starobného dôchodku. Výnimku si môže uplatniť aj v prípade, že mu dočasne zanikol nárok na výplatu predčasného starobného dôchodku (napr. z dôvodu vzniku dôchodkového poistenia zamestnanca).

Zdravotné poistenie predčasný starobný dôchodca.

Po novele č. 156/2018 Z.z. zákona o zdravotnom poistení, ktorá je účinná od 15.6.2018 dohoda predčasného starobného dôchodcu (PSD) sa nepovažuje za zamestnanie na účely zdravotného poistenia, a teda zamestnávateľ ju do ZP neprihlasuje a zdravotné poistenie neplatí **len vtedy, ak predčasnému starobnému dôchodcovi nie je pozastavená výplata PSD.**

Ak PSD pracuje na DoVP alebo DoPČ, a je poberateľom PSD, tak nie je z dohody považovaný za zamestnanca na účely ZP. V takomto prípade zamestnávateľ takúto dohodu do ZP neprihlasuje a z dohody sa zdravotné poistenie neplatí.

Ak predčasnému starobnému dôchodcovi zanikol nárok na výplatu PSD (pozastavené vyplácanie PSD), zamestnávateľ dohodu prihlasuje do ZP a platí z nej zdravotné poistenie.

Do ZP sa dohody PSD prihlasujú kódom 2D (Z) najskôr od dátumu, kedy predčasnému starobnému dôchodcovi zanikol nárok na výplatu PSD.

Ak dohodár vykonáva činnosť aspoň 5 dní v týždni zamestnávateľ ho prihlási odo dňa pozastavenia dôchodku. Ak dohodár vykonáva činnosť menej ako 5 dní v týždni, prihlasuje ho zamestnávateľ odo dňa pozastavenia dôchodku len na dni, kedy robí a na dni nepretržitého odpočinku v týždni. Zamestnávateľ prihlasuje dohodára –predčasného starobného dôchodcu najdlhšie do :

- dňa pred opätovným vznikom nároku na výplatu vyplácania PSD
- dňa pred dovŕšením dôchodkového veku

Do vymeriavacieho základu zamestnanca a zamestnávateľa na zdravotné poistenie vstupujú príjmy, týkajúce sa obdobia, v ktorom táto osoba už nie je pokladaná za poberateľa PSD. V mesačnom výkaze preddavkov na ZP bude uvedený príjem prislúchajúci ku dňom, kedy sa PSD považoval na účely ZP za zamestnanca. Ak zamestnávateľ nedokáže jednoznačne vyčleniť príjem, týkajúci sa daného obdobia, použije sa alikvotná časť mesačného príjmu.

TYPY zamestnanca, ktoré sa budú používať v REGISTRAČNOM LISTE DO SP pre dohody dôchodcov od 1.7.2018.

Dohoda o vykonaní práce (DoVP) s pravidelným príjmom

3-ZECD1- s pravidelným príjmom s dôchodkovým poistením

33 –ZECD1B s pravidelným príjmom bez dôchodkového poistenia

19 –ZECD1DPP dohlásenie dôchodkového poistenia pri prekročení príjmu a pri ukončení uplatňovania výnimky alebo odhlásenie dôchodkového poistenia pri poklese príjmu pod 200 € pri uplatňovanej výnimke

31 – ZECD1V s pravidelným príjmom – výnimka (znížený vymeriavací základ na dôchodkové poistenie) z ktorej si dôchodca uplatňuje výnimku z platenia dôchodkového poistenia, z ktorej mu vzniklo dôchodkové poistenie - vymeriavací základ (na ÚP) vyšší ako 200 €.

Dohoda o vykonaní práce s nepravidelným príjmom

4 –ZECD1N s nepravidelným príjmom s dôchodkovým poistením

44 –ZECD1NB s nepravidelným príjmom bez dôchodkového poistenia

20 – ZECD1DPN dohlásenie dôchodkového poistenia pri prekročení príjmu a pri ukončení uplatňovania výnimky alebo odhlásenie dôchodkového poistenia pri poklese príjmu pod 200 € pri uplatňovanej výnimke

41 – ZECD1NV s nepravidelným príjmom – výnimka (znížený vymeriavací základ na dôchodkové poistenie) z ktorej si dôchodca uplatňuje výnimku z platenia dôchodkového poistenia, z ktorej mu vzniklo dôchodkové poistenie - vymeriavací základ (na ÚP) vyšší ako 200 €.

Dohoda o pracovnej činnosti (DoPČ) s pravidelným príjmom

5- ZECD2 s pravidelným príjmom s dôchodkovým poistením

55 –ZECD2B s pravidelným príjmom bez dôchodkového poistenia

21 – ZECD2DPP dohlásenie dôchodkového poistenia pri prekročení príjmu a pri ukončení uplatňovania výnimky alebo odhlásenie dôchodkového poistenia pri poklese príjmu pod 200 € pri uplatňovanej výnimke

51 – ZECD2V s pravidelným príjmom – výnimka (znížený vymeriavací základ na dôchodkové poistenie) z ktorej si dôchodca uplatňuje výnimku z platenia dôchodkového poistenia, z ktorej mu vzniklo dôchodkové poistenie - vymeriavací základ (na ÚP) vyšší ako 200 €.

Dohoda o pracovnej činnosti s nepravidelným príjmom

6 –ZECD2N s nepravidelným príjmom s dôchodkovým poistením

66 –ZECD2NB s nepravidelným príjmom bez dôchodkového poistenia

22 – ZECD2DPN dohlásenie dôchodkového poistenia pri prekročení príjmu a pri ukončení uplatňovania výnimky alebo odhlásenie dôchodkového poistenia pri poklese príjmu pod 200 € pri uplatňovanej výnimke

61 – ZECD2NV s nepravidelným príjmom – výnimka (znížený vymeriavací základ na dôchodkové poistenie) z ktorej si dôchodca uplatňuje výnimku z platenia dôchodkového poistenia, z ktorej mu vzniklo dôchodkové poistenie - vymeriavací základ (na ÚP) vyšší ako 200 €.

Dohlasovanie dôchodkového poistenia:

V prípade DoVP - pravidelný príjem:

kde typ 3 ZECD1 má dôchodkové poistenie,
nový typ 33 ZECD1B nemá dôchodkové poistenie,
nový typ 19 – ZECD1DPP len na dôchodkové poistenie - pravidelný príjem .

Aj tu platí:

Typ 3 mínus Typ 19 = Typ 33 /- odhláška

V RLFO dátum zániku poistenia uvedie posledný deň minulého mesiaca, dátum vzniku právneho vzťahu uvedie dátum začiatku dohody. Termín na podanie RLFO je v termíne splatnosti poistného za aktuálny mesiac. V registri sa typ zmení na 33

Typ 33 plus Typ 19 = Typ 3 /+ prihláška

V RLFO dátum vzniku poistenia sa uvedie prvý deň mesiaca, v ktorom príjem prekročil 200 €, dátum vzniku právneho vzťahu uvedie dátum začiatku dohody, Zamestnávateľ dohodára vykáže v Mesačnom výkaze s typom 31

Termín na podanie RLFO je v termíne splatnosti poistného za aktuálny mesiac.

V prípade DoPČ - pravidelný príjem,

kde typ 5 ZECD2 má dôchodkové poistenie,
nový typ 55 ZECD2B nemá dôchodkové poistenie,
nový typ 21 – ZECD2DPP len na dôchodkové poistenie - pravidelný príjem .

Aj tu platí:

Typ 5 mínus Typ 21 = Typ 55 /- odhláška

V RLFO dátum zániku poistenia uvedie posledný deň minulého mesiaca, dátum vzniku právneho vzťahu uvedie dátum začiatku dohody. Termín na podanie RLFO je v termíne splatnosti poistného za aktuálny mesiac. V registri sa typ zmení na 55

Typ 55 plus Typ 21 = Typ 5 /+ prihláška

V RLFO dátum vzniku poistenia sa uvedie prvý deň mesiaca, v ktorom príjem prekročil 200 €, dátum vzniku právneho vzťahu uvedie dátum začiatku dohody, Zamestnávateľ dohodára vykáže v Mesačnom výkaze s typom 51

Termín na podanie RLFO je v termíne splatnosti poistného za aktuálny mesiac.

Ak si dôchodca na dohodu s pravidelným príjmom, ktorý si uplatňoval výnimku a má v registri typ 33 (DoVP) alebo 55 (DoPČ), túto **výnimku prestane uplatňovať**, zamestnávateľ ho prihlási na dôchodkové poistenie od prvého dňa mesiaca, v ktorom si výnimku neuplatňuje. Termín na splnenie tejto povinnosti je **pred začiatkom mesiaca**, resp. najneskôr v 1. deň mesiaca pred začatím vykonávania činnosti. Zamestnávateľ podá RL-prihláška, typ 19 (pri DoVP), resp. 21 (pri DoPČ), v dátume vzniku poistenia uvedie prvý deň mesiaca, v ktorom si neuplatňuje výnimku, a v údají Dátum vzniku právneho vzťahu-dohodár uvedie pôvodný dátum vzniku dohody.

Ak zamestnávateľ dôchodcu na dohodu s pravidelným príjmom, ktorý si uplatňuje výnimku prihlásil kódom 3 alebo 5 (lebo predpokladal príjem nad 200 €), ale hneď v prvom mesiaci príjem neprekročil 200 €, v termíne splatnosti poistného zamestnávateľ podá RL – zrušenie typ 19 (DOVP), resp typ 21 (DoPČ), uvedie dátum zrušenia prihlásenia v deň vzniku dohody.

V prípade DoVP - nepravidelný príjem,

kde typ 4 ZECD1N má dôchodkové poistenie,

nový typ 44 ZECD1NB nemá dôchodkové poistenie,

nový typ 20 – ZECD1DPN len na dôchodkové poistenie - nepravidelný príjem .

Aj tu platí:

Typ 4 mínus Typ 20 = Typ 44 /-/ odhláška

a po skončení dohody sa zistí, že **priemerný príjem prekročil 200 € mesačne**, vznikne dôchodcovi na dohodu dodatočne dôchodkové poistenie a zamestnávateľ prihlási dôchodkové poistenie na túto dohodu na celé obdobie trvania dohody, kedy dôchodkové poistenie netrvalo, dodatočne, **v termíne splatnosti poistného**.

Typ 44 plus Typ 20 = Typ 4 /+/ prihláška

prihlási na dôchodkové poistenie od prvého dňa mesiaca, v ktorom si výnimku neuplatňuje.

Termín na splnenie tejto povinnosti je **pred začiatkom tohto mesiaca**, resp. najneskôr v prvý deň mesiaca pred začatím vykonávania činnosti.

V prípade DoPČ - nepravidelný príjem,

kde typ 6 ZECD2N má dôchodkové poistenie,

nový typ 66 ZECD2NB nemá dôchodkové poistenie,

nový typ 22 – ZECD2DPN len na dôchodkové poistenie - nepravidelný príjem .

Aj tu platí:

Typ 6 mínus Typ 22 = Typ 66 /-/ odhláška

a po skončení dohody sa zistí, že **priemerný príjem prekročil 200 € mesačne**, vznikne dôchodcovi na dohodu dodatočne dôchodkové poistenie a zamestnávateľ prihlási dôchodkové poistenie na túto dohodu na celé obdobie trvania dohody, kedy dôchodkové poistenie netrvalo, dodatočne, **v termíne splatnosti poistného**.

Typ 66 plus Typ 22 = Typ 6 /+/ prihláška

prihlási na dôchodkové poistenie od prvého dňa mesiaca, v ktorom si výnimku neuplatňuje.

Termín na splnenie tejto povinnosti je **pred začiatkom tohto mesiaca**, resp. najneskôr v prvý deň mesiaca pred začatím vykonávania činnosti.

Ak je dôchodca na dohodu s nepravidelným príjmom vedený v registri s typom 4 (DoVP) alebo typom 6 (DoPČ) a prestane si uplatňovať výnimku z platenia dôchodkového poistenia, zamestnávateľ nemá v danom čase oznamovacie povinnosti voči SP.

Ak si dôchodca na dohodu s nepravidelným príjmom začne uplatňovať výnimku z platenia dôchodkového poistenia, je vhodné, aby ho zamestnávateľ odhlásil z dôchodkového poistenia k poslednému dňu mesiaca, kedy si výnimku neuplatňoval. Použije RL-odhláška, typ 20 pre DoVP, resp. typ 22 pre DoPČ, ako dátum zániku poistenia uvedie posledný deň mesiaca, kedy bola výnimka uplatňovaná.

V mesačnom výkaze poistného alebo vo **Výkaze poistného** sa budú pri dohodách dôchodcov uvádzať typy :

3,4,5,6 – pri dohode, z ktorej si dôchodca neuplatňuje výnimku z platenia dôchodkového poistenia

33,44,55,66 – pri dohode dôchodcu, z ktorej si dôchodca uplatňuje výnimku z platenia dôchodkového poistenia, z ktorej mu dôchodkové poistenie nevzniklo - vymeriavací základ (na ÚP) do 200 €.

31,41,51,61 - pri dohode dôchodcu, z ktorej si dôchodca uplatňuje výnimku z platenia dôchodkového poistenia, z ktorej mu vzniklo dôchodkové poistenie - vymeriavací základ (na ÚP) vyšší ako 200 €.

Ak zamestnávateľ uzatvorí novú dohodu s dôchodcom a dôchodca si neuplatnil výnimku z platenia dôchodkového poistenia, zamestnávateľ ho prihlási do SP kódom 3, 4, 5 alebo 6.

Ak zamestnávateľ uzatvorí novú dohodu s dôchodcom a dôchodca si uplatnil výnimku z platenia dôchodkového poistenia, zamestnávateľ ho prihlási do SP kódom 33, 44, 55 alebo 66. Počas trvania dohody musí zamestnávateľ sledovať výšku príjmu a uplatňovanie výnimky, zmena skutočností má za následok povinnosť podať niektorý z RL do Sociálnej poisťovne.